

Az Evangélikus Élet kéthetente megjelenő hírlevele

A megújulás lendülete

Sajtótájékoztató a reformáció évének programjairól

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Akadémia utcai épületének tükörtermében tartották február 29-én azt a sajtótájékoztatót, amellyel hivatalosan is megnyílt a 2017-es reformáció programozat. Mint ismeretes, két évvel ezelőtt alakult meg a kormány által létrehozott Reformáció Emlékbizottság. **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere, a Reformáció Emlékbizottság ügyvezető elnöke bejelentéssel szolgált az emlékével kapcsolatban. Az ünnepélyes rendezvényen részt vett **dr. Hafenscher Károly** miniszteri biztos (képiünkön), és jelen voltak az evangélikus és a református egyház vezető képviselői is.

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Két évvel ezelőtt a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Református Egyház képviselői az a kérelem fordultak Magyarországhoz, hogy hozzon létre egy olyan vegyes bizottságot, amely összefogja a Kárpát-medence protestánsait, kifejezve ezzel a hitújítás kultúratörténeti jelentőségét, így közelítve a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójához – kezdte beszédét **Balog Zoltán** miniszter.

„Két év előkészítő munka után elmondható, hogy csak az idén több mint kétszáz egyházi, kulturális és tudományos program várható a reformáció emlékével kapcsolatban. A reformáció kezdetének 2017. évi ötszázadik évfordulójára készülve idén ötszázmillió forintot költ a kormány ezekre a különböző programokra” – hangsúlyozta a miniszter, majd hozzátette: „A reformáció nem néhány vallási közösség magánügye, nem csupán belső ügy, hanem egy olyan erő, ami a magyar családoknak, a magyar településeknek, Magyarországnak és a Kárpát-medencei magyarságnak létfontosságú értékeket adott és ad a mai napig.”

Folytatás a 2. oldalon ►

Lezajlott a tizedik zsinat 11. ülészaka

Rendhagyó helyszínen, az **Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnáziumban** és **Kolégiumban** tartották meg február 26-án a Magyarországi Evangélikus Egyház tizedik zsinatának tizenegyedik ülészakaát.

Gáncs Péter elnök-püspök az *Útmutató* erre a napra kijelölt ézsaiási igéjét olvasta fel. „Összeomlott a zsinat. Nem lesz áram, és nem lesz internet, ezekkel a drámai hírekkel fogadtak a hét elején – kezdte áhitatát a püspök. – Mivel fogjuk akkor a drága időt eltölteni a zsinaton, ha ezek a feltételek nem adóttak? Megoldható-e a munka, ha nincsen külső energiaforrás, meg lehet-e oldani aggregátorokkal, tudjuk-e tekerni mi magunk a dinamót? Jaj azoknak, akik bölcsnek képzelik magukat, és magukat tartják okosoknak. Jaj annak a zsinatnak, amely saját magából termeli ki a bölcsességet az Isten országa tekintetében. Kevés az, ha ismereteink vannak, de még az is, ha titkokat ismerünk, és jól értesültek vagyunk, kevés a birtokolt bölcsesség... Tanítványként várjuk felülről a vezetést! Ne általunk kreált aggregátorból, hanem a mennyei irányítókörponton. Hiába az ismeret, a bölcsesség, a hit, ha nincsen szeretet, semmik vagyunk” – fogalmazott az elnök-püspök.

A zsinaton először is megválasztották az új lelkészi jegyzőt. Erre azért volt szükség, mert a tisztséget korábban betöltő **Isó Dorottya** lemondott. Az új jegyző **Asztalos Richárd**, Tokaj és környékének evangélikus lelkésze lett.

Daniel Zénaty személyében a Cseh Testvérek Egyházának új elnöke köszöntötte a zsinat tagjait, és beszámolt egyházának történetéről, külföldi kapcsolatairól. Az elnök fontos eseményként említette az idén nyáron hazánkban „A föld sója” elnevezéssel megrendezendő közép-európai keresztény találkozózt.

Hafenscher Károly, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke köszöntötte a ven-

déget, majd ismertette az ülészak előtti álló legfontosabb feladatokat. Zsinatunk az intézményekről szóló törvény megújítására készül, ezért nem látta indokoltnak a testület az egyes szervezeti egységekkel kapcsolatos beadványokat; a tervek szerint a májusi ülészakra készülnek el a szövetszerű javaslatok, és ezeknek az általános vitájára is sor kerülhetne ugyanakkor.

A legutóbbi zsinati ülés óta történt események közül **Abaffy Zoltán**, a testület nem lelkészi elnöke kiemelte, hogy a zsinati tanács etikai kérdésekről, illetve a lelkészi életpályamodellről hozott döntéseket. **Hafenscher Károly** arról a missziót érintő fórumról számolt be, amelyet január végén tartottak a különböző kegyességi irányzatok képviselőinek részvételével Révfülpön.

Az ülések sora az egyházközsegeink jogi személyiségének szabályozását taglaló – **Dobrovolni Máté** zsinati tag által előterjesztett – anyag általános vitájával folytatódott, majd a zsinati tagok percek alatt elfogadták az előzetesen kiküldött összes bizottsági jelentést is.

A zsinat elé került egyházunk köznevelési fenntartói stratégiája. A kapacitásfelmérést és javaslatokat, illetve feladattervet tartalmazó munkaanyagból a testület értesült az e területen a háttérben folyó munkáról, illetve szavazott a feladatterv elfogadásáról.

A választási munkacsoport vezetőjének, **Laborczi Géának** az előterjesztésében a választásokról és a szavazásokról szóló 2005. évi VII. törvény módosításának előkészítő elvi vitájára került sor. Többen szóltak arról, hogy vajon az országos tisztségekre való választás ja-

gát vissza kell-e adni a gyülekezeteknek, vagy fontos, hogy ezekben az ügyekben a zsinat mondja ki a végszót. **Laborczi Géa** örömmel vette a vélemények polarizációját. Szerinte nem kérdés a megválasztott tisztségviselők legitimációja, hiszen a közvetlen választás is olyan, mint a közvetett. Mindkettő legitim választási folyamat, vannak érvek és ellenérvek mindkettő mellett. Ne vonjuk kétségbe egyik mód legitimációját se! – mondta **Laborczi Géa**.

A munkacsoport vezetője ezután a felügyelőkre, illetve a lelkészekre vonatkozó felső korhatár összehangolásának kérdését vetette fel (a lelkészek esetében jelenleg 65 + 2 év, a felügyelőknél 70 év a korhatár). Szó volt még e tárgykörben a lelkészválasztásról, az intézményi küldöttek személyéről és a jelölőbizottság feladatokról is. A zsinat felkérte a munkacsoportot, hogy az elvi vitában elhangzott szempontok figyelembevételével végezze tovább a munkáját.

Az ebédszünet után **Szarka István** eszperes előterjesztésében elvi vita zajlott az etikai bizottság jelentéséről. A dokumentum a lelkészek választásának kérdéseit vizsgálja biblikus és etikai szempontokból, majd különböző fórumoknak szóló ajánlással zárul. A kérdés részletes vitáját egy későbbi ülészakon tűzi majd napirendjére a zsinat.

Ezután a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos lapjának, az *Evangélikus Közlönynek* a kiadásával kapcsolatos törvények módosításáról folyt általános és részletes vita, amelynek eredménye az volt, hogy felkérték az elnök-püspököt, az országos felügyelőt és az országos irodaigazgatót, hogy a lap kiadásával kapcsolatban járjanak el. „Az ügyrend módosítása a teológiai bizottság feladatokról szabályozása okán” című téma ál-

talános és részletes vitája szavazatkép-telenség miatt lekerült a napirendről, az előterjesztő **Solt-Szárász Csengének**, az ügyrendi bizottság elnökének kérésére.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata 2015. május 29-én az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény módosításával kapcsolatosan előkészítő munkacsoportot hozott létre. A jogászokból, lelkészekből, volt egyházi és világi intézményvezetőkből álló, tízfős munkacsoport áttekintette a jelenleg hatályos jogi szabályozást és azokat a területeket, amelyeken az utóbbi időszak gyakorlati tapasztalatai alapján változtatásra lehet szükség. A munkacsoport szerint a szabályozás alapelvei a fokozatosság, az átláthatóság, a nyíltság és az ellenőrizhetőség.

A zsinati többség támogatta az országos fegyelmi tanács felállítását. A tanácsnak – szintén a többség álláspontja szerint – reformációs jogkörrel kell bírnia. A törvénybe továbbá be fogják illeszteni az ügyvédi összeférhetlenséggel kapcsolatos javaslatokat. Támogatták a küldöttek azt is, hogy a bíróság változtathassa meg a fegyelmi tanács döntését, de a tanácsnál súlyosabb ítéletet ne hozhasson. A zsinat által hozott elvi döntések nyomán a munkacsoport kidolgozza a jogszabály-módosítás szövegjavaslatát. Általános vitára a 2016. májusi ülésen, részletes vitára és zárószavazásra a novemberi ülésen kerülne sor.

Következő ülését a zsinat május 27-én tartja.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
Evangélikus.hu

Egyházunk központi honlapján részletes beszámoló olvasható a zsinati ülésről (evangelikus.hu/zsinatiules-20160226).

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mindenhato mennyei édes Atyánk! Köszönjük, hogy te vagy. Köszönjük, hogy Jézus, a te egyszülött Fiaid meghalt a bűneinkért, és föltámadott megigazulásunkra. Köszönjük, hogy mint főpap új szövetség közbenjárója lett. Hisszük, tudjuk és valljuk, hogy egyedül te vagy méltó a bizalmunkra. Hozzad jövőnk most, hallgasd meg imádságunkat!

[Lektor:] Világosítsd meg szívünket és értelmünket, hogy igéd aktuális üzenetét úgy értsük, ahogyan akarod, és te adj belátást és erőt annak cselekvésére! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörülj a te földön vándorló és küzdő anyaszentegyházadon, hogy hirdethesse dicsőségét. Őrizd meg a kevelységétől, az elbizakodottságtól és a hamis vallásosságtól! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Imádkozunk gyülekezetünkért, azokért, akik jelen vannak, és azokért, akik nincsenek itt. Segíts, hogy megbecsüljük igédet, hiszen más nem tart meg bennünket sem személyes életünkben, sem közösségünkben! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk betegekért itthon vagy a kórházi betegágyon. Imádkozunk a gyászolókért, özvegykért és árvákért, a magányterhét hordozókért, a foglyokért, minden szükséglet és nevedért üldözött szenvedőért. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Eléd hozzuk imádságunkban most kezdődő hetünk minden napját. Adj nyitott szemet elkészített ajándékaid felismerésére. Áldj meg minket, hogy a körülöttünk élők, amikor velünk kapcsolatba kerülnek, téged láthassanak meg! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lelkés:] Köszönjük, hogy bizonyosok lehetünk: meghallgatód imádságunkat, és mindazt, ami neked kedves, megcselekszed. Áldunk, magasztalunk és dicsőítünk téged már itt s majd egykor a te országodban, Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

[Gyülekezet:] *Ámen.*

HIRDETÉS

Bach-koncert Cegléden. Március 20-án, „arnstadi kihágásoknak” lehetünk tanúi. **Szabó Balázs** orgonaművész *Új utak Bachhoz* című monumentális koncertsorozatának második előadására invitáljuk. Helyszín: a ceglédi evangélikus templom, Szabadság tér 5. Időpont: március 20., 18 óra; bevezető előadás: 17.00–17.30.

HIRDETÉS

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyűjteményi Tanácsának pályázati felhívása

Egyházunk gyűjteményi tanácsa pályázatot ír ki a gyülekezeti gyűjtemények – könyvek/könyvtárak, levéltári és iratanyag – részére. A pályázati keretösszeg ebben az évben hatmillió forint. A pályázat célja elősegíteni a gyülekezeti gyűjtemények működését, rendezését és állagmegóvását.

Pályázati tudnivalók

1. A pályázók köre: evangélikus egyházközségek, amelyek nem rendelkeznek az országos gyűjteményi keretből támogatott szakgyűjteménnyel.
2. Pályázni csak hiánytalanul kitöltött űrlapon lehet, amely letölthető a gyt.lutheran.hu/palyazat oldalról, illetve a gyűjteményi tanács elnökétől igényelhető (telefon: 20/430-5980; e-mail: eleonora.kovacs@lutheran.hu).
3. A pályázat postára adásának határideje: március 20.
Fontos tudnivaló: a kitöltött űrlapot a gördülékenyebb adminisztráció érdekében közvetlenül a gyűjteményi tanács elnökének címére kérjük visszaküldeni: Kovács Eleonóra, 8000 Székesfehérvár, Koronázó tér 1.
Határidőn túl érkezett pályázatokat nem fogadunk el.
4. A benyújtott pályázatok elbírálásáról a nyertes pályázókat április 10-ig értesítjük.
5. A pályázat megvalósításának ideje: április 10. – december 10.
6. Ha a gyülekezet több témára is pályázik, minden egyes témához (pályázati alponthoz) külön űrlapot kell kitölteni.
7. Fontos tudnivaló: minden megpályázott összeghez huszonöt százalék önrészt kell biztosítani. (A megpályázott összeg tekintendő hetvenöt százaléknak. Például hetvenötezer forint elnyert pályázati összeg esetén huszonötezer forint a gyülekezet önrésze.)
8. Nem pályázhatnak azok a gyülekezetek, amelyek 2008–2012-ben nem küldték vissza az országos gyűjteményi felmérés kérdőíveit, vagy nem számoltak el korábbi pályázatukkal.
9. Minden pályázó tudassa a pályázás tényét, témáját egyházmegyéjének gyűjteményi előadójával.
10. Elszámolás: az elnyert összegről és az elvégzett munkáról december 15-ig kell elszámolni. Ehhez mellékelni kell:
– az elvégzett munkákkal kapcsolatos beszámolót és a gyülekezet nevére kiállított számlák hitelesített másolatát;
– a könyvekről és/vagy az iratanyagról készült jegyzékek másolatát, illetve a számítógépes táblázatot a pályázatban előírtak szerint;
– a beszerzett eszközökkel, tárgyakkal kapcsolatos, a gyülekezet nevére kiállított számlák hitelesített másolatát.
A beszámolóval kapcsolatos részletes tudnivalók a nyertes pályázók számára kiküldött támogatási szerződésben szerepelnek majd.
Ha a pályázó a kapott összegről nem számol el, a teljes összeget vissza kell utalnia a Magyarországi Evangélikus Egyház számlájára, és a következő három évben nem pályázhat.

Fontos tudnivaló: az elmúlt évek pályázati tapasztalatai alapján (a benyújtott pályázatok számának, jellegének figyelembevételével) a gyűjteményi tanács elsősorban a gyűjtemények körében végzett szakmai munkát, műtárgyak esetében a nagyon indokolt restaurálási munkákat ösztönzi és támogatja, s csak ezeket követik a fontossági sorrendben az eszközbeszerzések.

Pályázati témák

1. **Rendezés és feldolgozás**
Helybeli szakemberek, gyűjteményi előadók vagy az országos gyűjteményeken keresztül kért szakember által elvégzett munka díjára lehet pályázni. (Számítás és megbízási szerződéses kifizetés egyaránt lehetséges.)
a) A gyülekezet könyveiről leltár készítése: a könyvek bepecsételése, leltári számmal ellátása, leltárkönyvbe beírása és jegyzék készítése OpenOffice Calc vagy Microsoft Excel táblázatban. Pályázni lehet kétszáz könyvnél nagyobb mennyiség feldolgozásához szükséges munkadíjra: megbízási díjra és járulékaikra vagy számlás kifizetésre. A megpályázható összeg legfeljebb bruttó százötvenezer forint (+ huszonöt százalék önrész).
b) A gyülekezet levéltári és/vagy iratanyagának rendezése: az iratok rendezése az Evangélikus Országos Levéltár által jóváhagyott és a gyűjteményi tanács által közzétett rendezési elvek alapján, az iratok jelzeteleése (a csomók/dossziék/kötetek sorszámmal ellátása); csomagolás (dossziéba, köpperszalaggal átkötés, nyitott polcon tárolás esetén dobozolás); levéltári jegyzék készítése szövegszerkesztővel, az irategységek számsorrendjében (a fontosabb iratokról darabszintű jegyzék). Pályázni lehet munkadíjra: megbízási díjra és járulékaikra vagy számlás kifizetésre. A megpályázható összeg legfeljebb bruttó kétszázötvenezer forint (+ huszonöt százalék önrész).
A levéltári rendezésre vonatkozó alapelvek letölthetők a gyűjteményi tanács honlapjáról: gyt.lutheran.hu/szovegek/Utmutato.pdf/view.
Fontos tudnivaló: a pályázat terhére nem számolható el működési költség (rezi-, telefontköltség) és eszközbeszerzés, kizárólag munkadíj. A levéltári rendezés számára a dobozokat ingyenesen bocsátjuk rendelkezésre, a könyvtári rendezéshez a leltárkönyvet hasonlóképpen.
2. **Állagmegóvás, állományvédelem**
a) A gyülekezet muzeális értékű könyveinek restaurálása. Itt kizárólag könyvtári anyag restaurálását lehet megpályázni! (Anyakönyvekre nem vonatkozik.)
A pályázathoz mellékelni kell a szakrestaurátor ajánlatát, amelynek beszerzésében az Evangélikus Országos Könyvtár segít. E-mail: konyvtar@lutheran.hu. A megpályázható összeg legfeljebb bruttó kétszázötvenezer forint (+ huszonöt százalék önrész).
b) A gyülekezet műtárgyainak restaurálása. A pályázathoz szintén mellékelni kell a szakrestaurátor ajánlatát, amelynek beszerzésében az Evangélikus Országos Múzeum (EOM) segít. E-mail: eom@lutheran.hu. A megpályázható összeg legfeljebb bruttó négyszázötvenezer forint (+ huszonöt százalék önrész).
Fontos tudnivaló: ha oltárképek restaurálására pályázik a gyülekezet, akkor a megpályázható összeg magasabb, mint egyéb műtárgyak esetében: legfeljebb bruttó ötszázötvenezer forint + huszonöt százalék önrész. Oltárképek esetén lehetőség van több ütemben végrehajtható restaurálási munkálatok támogatására is. Ez esetben előre kell felmérni és jelezni az egyes szakaszok költségigényét, s a benyújtott ajánlatnak is tükröznie kell a többlépcsős művelet egyes szakaszait. Oltárképek restaurálása tárgyában benyújtandó pályázat esetén kérjük, hogy restaurátor ajánlat ügyében az EOM fent megadott címén kérjenek segítséget az intézmény igazgatójától, és a pályázat benyújtása előtt a gyűjteményi tanács elnökével is vegyék fel a kapcsolatot a megadott telefonszámon!
c) A gyülekezet könyveinek és/vagy levéltári/iratanyagának és/vagy műtárgyainak biztonságos megőrzését segítő eszközök beszerzése, beruházás (például riasztó, zár, zárható szekrény, tűzbiztos szekrények, levéltári és könyvdozók, terítők tárolására alkalmas hengerek). Irodabútorok beszerzését a pályázat nem támogatja. A megpályázható összeg legfeljebb bruttó kétszázötvenezer forint (+ huszonöt százalék önrész). Az eszközbeszerzés pályázati témához ajánlat csatolását is kérjük!

IN MEMORIAM BOHUS IMRE

(1924–2016)

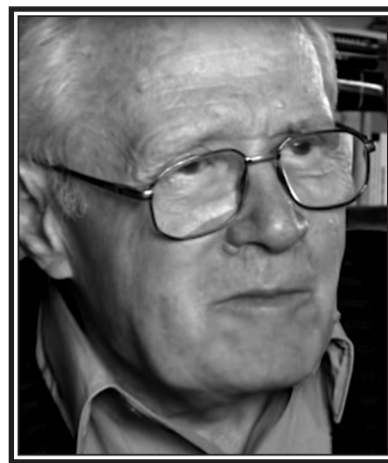
Hűséges szolga, melegsívű pásztor, tudós pap távozott közülünk. Csendes személyiség volt, soha nem hivalkodó, de mindig határozott meggyőződést sugárzott. Mély hitű keresztény kollégával letünk kevesebben.

Bohus Imre egész élete szolgálatban telt el. Akár szószéken hirdetett igét, akár beteget látogatott, vagy épp az Egyességi iratot fordította latinból és németből ékes magyar nyelvre. A Krisztusnak való szolgálatban találta meg élete értelmét és célját. Istentől ajándékként fogadott hosszú életútján a tőle kapott kincsekkel gazdagította a reá bízottakat.

Dunaszerdahelyen született 1924. október 24-én földművescsaládban. Mivel szülei korán elváltak, római katolikus édesanyja nevelte keresztény hitben és imádságos szeretettel. Fiát mindig is papnak szánta.

A tehetséges ifjú minden esztendőben kitűnő eredménnyel zárta a tanévet. Előbb vegyészmérnöki pályára készült, ám dr. Keken András egykori Deák téri evangélikus lelkész igehirdetéseiben megszóllította Isten: 1943-ban jelentkezett és felvételt nyert a soproni evangélikus teológiai fakultásra. 1944-ben önként bevonult katonai szolgálatra, amelyet később haszontalan időként értelt. Hazatérve odaadással készült a lelkészi szolgálatra.

Tanulmányait a teológiai akadémián is kitüntetéssel végezte, s ezt köve-

tően néhai Szabó József egykori dunán-ineni püspök szentelte lelkésszé Rajkán 1951-ben.

A komáromi gyülekezetben lett segédlelkész dr. Schulek Tibor mellett, akit mindig tudós mentoraként emlegett, s akitől a gyakorlati lelkészi szolgálat szépségét és tudnivalóit ismerte meg. 1953-ban a hánta-ászári gyülekezet választotta meg lelkészének. E szolgálati helyére már ifjú feleségével, Zechmeiszter Máriaával költözött, akivel hatvanégy esztendővel éltek együtt harmonikus, boldog házasságban.

A szórványgyülekezetben végzett tízévi szolgálat után 1963-ban a nagy múltú főtí egyházközség hívta meg lelkésznek, hosszú választási procedúra és az egyházhöz méltatlan egyházpolitikai események, fájdalmas történések után, amelynek ő nem volt részese. Beiktatását követően pásztori szeretettel és keresztény bölcsességgel igyekezett begyógyítani a lelki sebeket; ezt a gyülekezet hűséggel és megbecsüléssel viszonozta. Bohus Imre méltó utódja lett korán s váratlanul elhunyt, nagynevű elődjének, legidősebb Zászkaliczky Pálnak.

A főtí kántorképző intézet lelki munkáját is a szívén viselte, igehirdetéseit az ifjúság nagy örömmel és nyitott szívvel hallgatta több mint három évtizeden át. 1994-ben vonult nyugalomba, de ezután még öt évig helyettesként szolgált a gyülekezetben. Tíz esztendőn át Dunakeszi elárvult evangélikus gyülekezetét is felkarolta helyettesítő feladat ellátásával.

Bohus Imre életművének tekinthető az Egyességi irat (Formula Concordiae) lefordítása; a mű teljes terjedelmében először 2015-ben jelent meg magyarul – betegyán még hallhatta az örövendetes hírt.

Hitvese nem lehetett jelen a temetésen, kórházi ágyán imádságos lélekkel kísérte szeretett hitvesét az utolsó földi úton. Koporsóját négy gyermeke, unokái és a kiterjedt rokonság vette körül. A főtí temetőben hatalmas gyülekezet zengte kedves énekeit, és dr. Cserhátné Szabó Izabella helyi lelkész, püspökhelyettes hirdette a vigasztalás ígét a 23. zsoltár alapján, amint elhunyt lelkész testvérünk kérte. Életútját id. Zászkaliczky Pál nyugalmazott lelkész ismertette. Lelkésztársainak népes táborára imádságos szívvel kísérte utolsó útjára. Fót város harangjai siratták a temetési istentisztelet ideje alatt a hűséges szolga távozását.

Köszönjük, Urunk, hogy elhívtad Bohus Imre testvérünket a szent szolgálatra, mi pedig kortársaiként veled neked szolgálhattunk. Vigaszunk és reménységünk: „...közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár éljünk, akár haljunk, az Őrei vagyunk.” (Róm 14,7–8)

■ D. SZEBIK IMRE

A Közmédia Életműdíja Novotny Zoltánnak

Krajcsovits István tévés hangmérnök és Novotny Zoltán rádióriporter, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke vehette át az először az idén kiosztott Közmédia Életműdíjat. Az elismerést március 3-án a Médiaszolgálat-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) székházában adta át Vaszy Miklós megbízott vezérigazgató. Az MTVA vezetője az eseményen arról beszélt: a közmédia nem csupán törvényben foglalt feladatait teljesíti, hanem a jogszabályi előírásokon kicsit felülemelkedve őrzi, ápolja az országot és a nemzet értékeit, tevékenységére pedig hosszú távon is szükség van, akár-

csak jó példamutató szakembereire. A Balázs Béla-díjas Krajcsovits István 1965 óta dolgozik a Magyar Televízióban, számtalan dokumentumfilm, játékfilm, sorozat születésében vett részt: ő rögzítette például Mazsola hangját és Hofi Gézáét is. A Rát Mátyás-díjjal is kitüntetett Novotny Zoltán rádiós bemondóból lett sportriporter; tizenkét olimpiáról tudósított, újságírók ezrei tartják példaképüknek – hangzott el a méltásokban. Az ünnepségen adták át a szintén tavaly alapított Közmédiáért elismeréseket is.

■ Forrás: MTI

A megújulás lendülete

► Folytatás az 1. oldalról

„Ez az erő mentette meg a 16. században és erősítette meg később a magyar nyelvet, és aki a magyar nyelvet erősíti, őrzi és továbbadja, az hozzájárul a nemzet önazonosság-tudatának az erősítéséhez.” Balog Zoltán Nemeskürty Istvánt idézte: „Ha a reformáció nem lett volna, akkor a magyar nyelv nem maradt volna meg, hanem ma Magyarországon minden bizonnyal németül, oroszul vagy törökül beszélne az emberek.”

„Értéket továbbadásában nem lehet egy kormány semleges, kívülálló, ezért szeretnénk támogatni azokat a közösségeket, intézményeket, amelyek közösséget építenek. Ebben az egyházak példát mutatnak és élen járnak Magyarországon és a világban is. Ezért támogattuk az idei Szent Márton-évet és a reformáció emlékvét, amelyhez sok sikert és áldást kívánok” – mondta Balog Zoltán.

Az emberi erőforrások miniszterének tájékoztatója után Hafenschér Károly miniszteri biztos kapott szót. Bemutatta Fassang László orgonaművész nyolc másodperces művét, a reformáció emlékvének szignálját, amely az Erős vár a mi Istenünk dallamát sűríti magába. „Szeretnénk megmutatni a Kárpát-medence magyarságának, micsoda értékeket adott a reformáció” – mondta Hafenschér Károly. Több mint kétszáz tervezett programmal kívánják a reformáció értékeit, szellemét továbbadni, megmutatni

minél szélesebb körök számára. Felhívta a figyelmet a pályázatokra, a vetélkedőkre, a sportrendezvényekre, a rajzfilmekre, a koncertekre, a mobiltelefonos applikációkra, a tévéfilmekre, az irodalmi és képzőművészeti alkotásokra, a tudományos munkákra, a konferenciákra, a koncertkörútra és a kiállításokra. „Megpróbáljuk megmutatni, hogy az egyházak 16. századi szétterjedésére már nem meghatározó irány. Ma, az ökumené világában természetes, hogy tudva különbözőségeinket, az egyházak egy irányba, nagy összefogással végezzék munkájukat az egész népért és hazánkért” – mondta, majd áttért a reformáció emlékvének a szlogenjére, amely „a megújulás lendülete” lesz.

„2016-tal egy olyan programsorozatot indítunk el, amely képes megmutatni a reformáció lendületét az élet minden területén. A reformációnak van mondanivalója a 21. századi Magyarországnak számára is. Így indulunk a megújulás lendületével” – zárta gondolatait a miniszteri biztos.

Bogárdi Szabó István református püspök hangsúlyozta, hogy a középkor nagy összeomlása után a reformáció visszatartotta a forráshoz, amely megújította az egész kereszténységet. „Hálásak vagyunk Magyarországnak kormányának az odafigyelésért és a szellemi erőért, amellyel partnere lett az öt megkereső protestáns egyháznak. Reméljük,

hogy most is meg fogjuk találni a reformáció segítségével azt az éltető forrást, amely a mai Magyarországnak, az egész Kárpát-medencének, sőt egész Európának elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy saját világszemléletében, világerkölcében megújuljon.”

Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök elmondta, hogy a megújulás csak akkor sikerülhet, ha van friss Lélek. „Európának ma legalább annyira szüksége van a friss Lélekre, mint volt a reformáció idején. Az erő, a szeretet és a józanság Lelke egyensúlyt teremt. Azzal a reménységgel nézünk erre a közelgő jubileumra, hogy ezt Isten fel tudja használni a megújulásra. A Lélek végig-söpörhet a fáradt kontinensen, hogy újra megértésük egymást, ahogyan az történt az első pünkösdkor, amikor mindenki a saját nyelvén értette, mit akar az Isten.” Erős vár, nyitott kapukkal – mondta a püspök, idézve az evangélikus Luther-himnuszot. Gáncs Péter hangsúlyozta az egymás felé való nyitottságot és megértést. „Isten Szentlelke meg tud minket újítani” – tette hozzá.

A sajtótájékoztatót Ittész Gergely fuvolaművész játéka és a Lutheránia énekkar kamarakórusa színesítette Kamp Salamon vezényletével. (A bizottság által szervezett programokról, kiírt pályázatokról a megujulas2017.hu oldal tájékoztató.)

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Történelemtanításról a 21. század elején

Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnáziumban és Kollégiumban harmadik alkalommal zajlott március 4-én, pénteken az evangélikus iskolák történelemtanárainak konferenciája. Szervezője, Péterfi Gábor tantárgygondozó felhívta a figyelmet arra a most megjelent kötetre (*Történelemtanításról a XXI. század elején*), amely az elmúlt két év konferenciáin elhangzott előadásokat tartalmazza, a történelemtanítás élményszintű, a jelenkor igényeire fókuszáló módszereit tárva a nyilvánosság elé. Elmondta, hogy Pelikán István kollégájával együtt létrehoztak egy weboldalt (*Historialab.webnode.hu*), amelyre az idei konferencia előadásai és több hasznos háttéranyag is felkerül majd.

Varga Márta, egyházunk országos irodája nevelési és oktatási osztályának vezetője mellett Kolarovszki Zoltán, a vendéglátó gimnázium igazgatóhelyettese is köszöntötte a tavalyhoz képest kétszer annyi érdeklődőt, majd átadta a szót Pröhlle Gergely országos felügyelőnek, az Emberi Erőforrások Minisztériuma nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkárnak, aki *Új törésvonalak – Magyarország érdekei a változó Európában* címmel tartott előadást.

Szamar-sziget szellemkatonái című könyve alapján Margittai Gábor újságíró, kisebbségkutató az első világháborút megjárt magyar hadifoglyok elfelejtett történetét ismertette. Utána Merényi Zsuzsanna közgazdász beszélt arról, hogy a 12. évfolyamon bevezetendő

pénzügyi ismeretek tanításának milyen fontosabb sarokpontjai lesznek.

Fekete Bálint történész doktorandusz *Thalia és Melpomené szocializmusa – Két magyar film két magyar diktatúrából* címmel két film – a Rákosi-rendszerben készült Kiss Katalin házassága (1950) és a Kádár-érát ábrázoló *Családi tűzfészek* (1977) – elemzésével mutatta be a két korszakot.

Pelikán István tanár az IKT (angolul ICT), azaz az információs és kommunikációs technológiák történelemórakon való alkalmazásáról szövegezte. Utolsó előadóként Guóth Emil, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium tanára tartott referátumot *Kormányzói jogbővítések helye a Horthy-korszak közjogi rendszerében* címmel.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Istentisztelet-közvetítés a Duna Televízióban

Bemutatkozik a Kaposvári Evangélikus Egyházközség

Az 1916-os esztendőre – ha a világ vagy Magyarország történetét, a művészetek, a tudomány világát tekintjük – a borzalmas első világháború nyomta rá a bélyegét. A kaposvári evangélikusok életében mégis különösen jelentős ez az év. Az egyházközség megalakulásának, első lelkésze érkezésének, a közösség imaháza találásának esztendeje ez.

A nehézségek tengere, a gazdasági válságok, a nehéz családi élethelyzetek Kaposvár város lakóit is érintették, mégis, a háttérben Istennel járó pillanatokat éltek meg az evangélikusok. Közösség formálódott, és középpontjában ott állt Jézus Krisztus. Rá támaszkodva és benne bízva három ember, dr. Halvax Ödön, dr. Andorka Elek és Kring Miklós úgy gondolta, az Istennel nem csak a békeidőben kell törődni, amikor minden rendben van, amikor már nem dül a háború, és amikor már hazajöttek az erdélyi frontról a somogyi bakák. Nem. Az Istennel a háború kellős közepén is lehet és kell foglalkozni, sőt talán éppen akkor van a

leginkább szükségük az evangélikusoknak arra, hogy legyen egy pásztor, és legyen egy hely, ahol együtt közösen összekulcsolhatják kezüket.

Ők hárman 1916-ban harcot indítottak a Kaposvári Evangélikus Egyházközségért. Ez a küzdelem nem volt könnyű. Az egyházi vezetőknek, a városi előjáróknak kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, mint hogy a helyi evangélikusok ügyével törődjenek, de kitartásuk és az Isten áldó, segítő keze győzelemre vezette őket. Előbb az egyház engedélyezte az önálló gyülekezet

megalakulását és lelkész kiküldését az ekkor már ötszáz fős közösség élére, később pedig a város vezetősége döntött úgy, hogy a volt tűzoltószertár dohos, olajos épületét felkínálja istentiszteletek tartására. A csoda valóra vált.

A háború mélyes mélyén, 1916-ban Kaposváron győzött az Isten ügye. Győzött az Isten igéje, dacolva mindenél és mindenkivel.

2016-ban, száz évvel a megalakulás után még mindig él a gyülekezet, és tagjai örömmel emlékeznek elődeikre. Azóta templomot és parókiát épített, gyülekezeti házat alakított ki a közösség, most pedig – a századik évfordulóhoz kapcsolódva – ezt bővíti. Mindezt újra és újra Isten áldó és segítő keze által. A kaposvári csoda tehát folytatódik, hiszen 2016-ban már kevés a hely az ifjúságnak, a hittanosoknak, a férfikörnek, az énekkarnak, a nőegyletnek és a zenekarnak! Adja Isten, hogy az evangélikus növekedés még sok-sok évszázadig tarthasson a somogyi megyeszékhelyen!

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Március 20-án, virágvasárnap 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a kaposvári evangélikus templomból. Igét hirdet Pongrácz Máté lelkész.

Istentisztelet-közvetítés a Magyar Rádióban

Bemutatkozik a Soltvadkerti Evangélikus Egyházközség

A soltvadkerti evangélikusság múltja a 18. század közepéig nyúlik vissza. A terület akkori birtokosa, az Orczy család nagy számban hívott ide telepeket. Elsősorban württembergi németek érkeztek, de néhány szlovák család is élt a lehetőséggel. Belőlük alakult a helyi protestáns gyülekezet, melyet lelkész híján ekkor még „előimádkozó” vezetett.

Az ide érkező hívek elsőként fatemplomot és iskolát emeltek, amelyet azonban az akkori kalocsai érsek leromboltatott. Újabb fatemplom készült, majd 1784-ben felépült az evangélikusok első kőtemploma, amely 1830-ig volt az istentiszteletek helyszíne.

A jelenlegi klasszicista templomot 1837-ben szentelték fel. Köré az évtizedek során iskolák, parókia, gyülekezeti ház, egyházi célú közösségi épületek és legutóbb, 2014-ben új óvoda épült.

Az ország egyik legkonzervatívabb és -tradicionálisabb gyülekezete a soltvadkerti. Értékeit erősen őrzi, csak akkor változtat, ha kell. Jól jelzi

ezt, hogy az első, 1784-ben történt iktatás óta a jelenlegi lelkésze mindössze a tizenkettedik a sorban, a teljes 20. század alatt három papja volt, és talán az egyetlen olyan gyülekezet az országban, amelynek csak férfiakból álló nagyszámú presbitériuma van mindmáig.

A történelem viharai nyilván nem kerültek el a vadkerti közösséget sem. 1948-ban államosították iskoláit, de német ajkú híveit nem telepítették ki, köszönhetően akkori lelkésze, Sikter András közbenjárásának is, ellenben sokakat vittek el kényszermunkára.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Március 25-én, nagypénteken 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a soltvadkerti evangélikus templomból. Igét hirdet Homoki Pál lelkész.

HIRDETÉSEK

Énekelte liturgiás istentisztelet. Közéledve a nagyhéthez és Krisztus feltámadásának ünnepéhez, szeretnénk alkalmat kínálni azoknak a testvéreknek, akiknek ez az időszak intenzívebb szolgálatot is jelent. Március 16-án 19 órakor a csákvári evangélikus templomban énekelte liturgiás istentiszteletre gyűlünk össze. Igét hirdet Ittész János nyugalmazott püspök. A liturgiában Bencke András püspökhelyettes és Szabik Károly helyi lelkész vesz részt. A szolgálatra készülő lelkészeknek ez az alkalom már évek óta nagy segítség a felkészülésben. Most szeretnénk az alkalom „kinyitásával” mindenkinek felajánlani a lehetőséget a böjti közös elcsendesedésre, és felkínáljuk a megismerés lehetőségét azoknak, akik nyitott szívvel érdeklődnek az új liturgia iránt, szeretnénk részesei lenni az istentisztelet és az úrvacsorai közösség ilyen ünnepének. Vár mindenkit szeretettel a Csákvári Evangélikus Egyházközség.

Irodalmi műsor. Március 17-én, csütörtökön 19 órakor a Kálvin teremben (Budakeszi, Fő u. 159.) a Teatro Társulat *Március idusán* című zenés irodalmi műsora látható. Elhangzanak Petőfi Sándor visszaemlékezései és megzenésített versei. Előadják: *Andrádi Zsanett, Presits Tamás, Lénárt László* színművészek, valamint néptáncosok. Az ingyenes előadás a Nemzeti Kulturális Alap és a Budakeszi Református Emléktemplom Alapítvány támogatja. Adományokat a Budakeszi Protestáns Kör működésének költségeire a helyszínen köszönettel elfogadunk. Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Ökumenikus találkozó. Minden hónap harmadik vasárnapján 17.30-kor ökumenikus találkozóra, istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.), a földszinti tanácsteremben *Az egyház egy-ségéért – az év egészében* gondolat jegyében.

A március 20-i téma: *Látomás az irgalmasság évében.* Előadó és a teljes liturgiájú istentiszteleti szolgálat végzője *Jelenits István* piarista szerzetes, tanár. Igéjhirdetéssel szolgál *prof. dr. h. Széchezy Béla József* evangélikus lelkész, apát (Ézs 63,19c: „Bárcsak szétszakítanád az eget, és leszállnál...”).

Szeretettel várjuk a korábbi Farkasréti Ökumenikus Közösség, a volt KÖT, a Fokoláre, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának tagjait és barátait is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Tanári állás. A Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola (Pápa) angol szakos pedagógust keres a 2016/17-es tanévre. Felvilágosítás: 06-89/313-483; 06-20/824-6566.

Missziói pályázat. A Magyarországi Evangélikus Egyház Evangelizációs és Missziói Bizottsága pályázatot ír ki az evangélikus gyülekezetek és egyházmegyék missziói munkájának támogatására. Pályázni lehet missziói programok vagy missziói kiadványok megjelentetésének támogatására.

Előnyben részesülnek azok a pályázatok, melyek hangsúlyosan evangelizációs és missziói tartalmat hordoznak. Az ifjúsági és gyermekmunkát az ifjúsági és gyermekbizottság által kiírt pályázat segíti.

A benyújtott pályázatokat a fent említett bizottság delegált tagjai bírálják el. A támogatottak listája az *Evangélikus Életben*, a missziói központ honlapján és a Fraterneten is megjelenik. Az eredményről külön értesítést nem küldünk. Pályázati keret: négy millió forint. A legmagasabb megpályázható összeg: 80 ezer forint. A pályázatok beérkezési határideje: április 20. Kifizetés, átutalás: május 31-ig.

Pályázni csak hiánytalanul kitöltött hivatalos űrlapon lehet. Űrlap az Evangélikus Missziói Központ címén igényelhető: evmis@lutheran.hu. Szabálytalanul kitöltött és határidőn túl érkezett pályázatokat nem fogadunk el. Azok a gyülekezetek nem pályázhatnak, amelyek az előző év(ek)ben nem számoltak el a pályázaton nyert támogatásról.

Az aláírt és lebélyegzett pályázatot erre a címre lehet beküldeni: evmis@lutheran.hu. Ha a pályázó a kapott összegről nem számol el, a következő évben nem pályázhat, és a támogatást vissza kell fizetnie. A pályázattal december 15-ig kell elszámolni. Az elszámolás tartalma: beszámoló a megvalósult programról/kiadványról és az összesített számlák másolata. Az elszámoláshoz űrlapot nem küldünk. Az elszámolást az Evangélikus Missziói Központba (1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38.; e-mail: evmis@lutheran.hu) kell eljuttatni.

Jézus nyomában címmel szentföldi zarándokutat szervez baráti társaság november 27. – december 1. között, lelkészi vezetéssel. Még néhány jelentkezőt szeretettel várunk. Érdeklődni a 06-70/508-7624-es telefonon lehet.

VIRÁGVASÁRNAPI EVANGÉLIKUS MŰSOROK A DUNA TELEVÍZIÓBAN Március 20-án, virágvasárnap 6.25-kor *Útmutató* címmel a Jézus jeruzsálemi bevonulásakor elhangzott „ki ez?” kérdésre keresnek választ a műsor közreműködői. Szerkesztő Nagy László, rendező Horváth Tamás. Evangélikus magazint közvetít a Duna Televízió március 20-án 10.30-tól. Virágvasárnapi evangélikus istentiszteletet láthatnak 11 órai kezdettel a Duna Televízióban Kaposvárról.

GYÁSZJELENTÉS

„Istened, az Örökkévaló veled van! Legyőzhetetlen harcos, megment ő és meg szabadít! Hogy fog ujjongani, mennyire megőrül majd neked! Szeretetedben szótlanul gyönyörködik benned, majd ujjongva kiált örömeiben.” (Zof 3,17) Fájó szívvel, de az üdvösséget szerző Krisztusba vetett reménységgel tudatjuk, hogy *Ferenczy Zoltán* evangélikus lelkész özvegyét, *Kapeller Erzsébetet* teremtő Ura 86 esztendő korában magához hívta. Hamvasztás utáni búcsúztatása a kelenföldi evangélikus templomban lesz március 12-én, szombaton 11 órakor. Szerettünk életéért és szolgálatáért Istennek adunk hálát: a gyászoló család.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Böjt 5. vasárnapja (Judica) – Zsid 9,11–15

Nagyobb és tökéletesebb

Egyházüldözöből kántor. A nyolcvanas években ismertem egy iskolaigazgatót, aki párttagként sokat ártott a helyi gyülekezeteknek. Képes volt vasárnap lesni a parkból, hogy ki lép be a templomba – esetleg egy diák, akit nagymamája vitt magával? Hétfőn azután hívatta a gyermeket, és megszégyenítette. Én, mint fiatal lelkész, bementem hozzá, és közöltem vele, hogy ezt a magyar alkotmány alapján nem teheti. Idővel kitétek az állásából, itasan, dülöngélve járt az utcán, néha az árokparton landolt.

Egy alkalommal összefutottam vele; ő szólított meg. A beszélgetésből kiderült, hogy az apja valamikor kántortanító volt, és ő is tud orgonálni. Elhívtam magammal, hogy próbálja ki zenei tudását. Meglepődött az invitáláson. Nem felejttem megemlíteni, megviselt ujjait, ahogy rátaláltak a billentyűkre, és szólt a Bach-korál. Hívásomra eljárt gyakorolni, és egy alkalommal felkértem: legyen a kántorunk. Kértem a testvéreket, hogy fogadjuk őt Jézus nevében, indulatával. Első „éles bevételén” sokat hibázott, néhányan lezadtunk, de Isten munkatársa lett a gyülekezeti szolgálatban.

A Megváltón kívül talán senki sem hitte volna, hogy egyszer ez az alkoholtbeteg, kommunista, be- és kirügött ember földi élete utolsó két évét templomban tölti az Örökkévaló szolgálatában. Ami fontos a történetben, hogy nemcsak a templomba és az orgonához tért meg, hanem az érte is meghalt és feltámadott Krisztushoz.

KÉTHETI ÚTRAVALÓ

„Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mt 20,28)

Böjt 5. hetében az *Útmutató* reggeli s heteti igéi az igazi Főpap személyét s szolgálatát látatják, aki meghalt értünk. „Jézus Krisztus az engesztelés a mi bűneinkért, de nemcsak a miénkért, hanem az egész világ bűneiről is.” (1Jn 2,2; LK) Kérd: *Judica!* Ítéld meg! „Szolgáltass nekem igazságot, Istenem...” (Zsolt 43,1) Jézus szenvedésére emlékezve passió- vagy feketevasárnap felcsendülnek az ember kér(d)ései (lásd Zsolt 43) és Isten kijelentései (lásd Ez 33,11) is: „Te vagy oltalmazó Istenem, miért tisztítottál el [...] Miért kell gyászban járom, az ellenség miért háborgat? Az én életemre esküszöm, úgy mond az Úristen, nem akarom a bűnösnek halálát, de hogy inkább megtérjen és éljen.” (GyLK 705,2,3) S ez Zebedeus fiainak kérése: „Add meg nekünk, hogy egyikünk a jobb, másikunk a bal kezéd felől üljön majd a te dicsőségedben.” Ez Jézus válasza: a hely „azoké lesz, akiknek elkészítettet. [...] és aki köztöttek első akar lenni, az legyen mindenki rabszolgája!” (Mk 10,37.40.44) – indokolja heti igénket Urunk. „Jóllehet ő a Fiú, szenvedéséből megtanulta az engedelmességet [...], örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki.” (Zsid 5,8,9) „Krisztus csak egyszer áldozta fel magát! Maga a pap meg az áldozat is. Oltára pedig a kereszt. Drágább áldozatot nem adhatott Isten, mint mikor magát odaadta, s elemészti magát a szeretet tüzeiben.” (Luther) És a maga testében egyesíti Isten új népét, amely zsidókból s pogányokból lett keresztényekből áll: „Megbékéltette mindkettőt egy testben Istennel a kereszt által [Krisztus], miután megölte az ellenségeskedést önmagában...” (Ef 2,16) Jób hitvalló szavait reformátorunk így fordítja: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és ezután feltámaszt a porból [...], és testemben meglátom az Istent.” (Jób 19,25–26; lásd Biblia magyarázó jegyzetekkel 588. o.) Krisztus, a jövőndő javak Főpapja „a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett. [...] önmagát áldozta fel ártatlanul az Istennek [...]. Így tehát új szövetség közbenjárója lett...” (Zsid 9,12.14.15) A próféta panasza ez: „Miért tart fájdalmam szüntelen, miért nincs gyógyulás súlyos sebemre? [...] Erre így szólt az Úr: Ha megtérsz, megengedem, hogy újból szolgálatomba állj. [...] én veled leszek: megszabadítalak és megmentelek...” (Jer 15,18–20) Krisztus főpapi áldozata most és örökké érvényes, „mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszenteltekét”. Lelke által így szól az Úr, már prófétájának szavával (lásd Jer 31,34b): „...bűneikről és gonoszságaiokról pedig többé nem emlékezem meg. Ahol pedig bűnbocsánat van, ott nincs többé bűnért bemutatott áldozat.” (Zsid 10,14.17.18) Jézus harmadszor szól haláláról és feltámadásáról, a tanítványait, „azonban semmit sem értettek ezekből”. A jerikói vakot így gyógyította meg: „Lásd! A hitéd megtartott.” (Lk 18,34.42) Mi is őt követve: „Jer, dicsérjük Istent!” (EÉ 40,1)

A VASÁRNAP IGÉJE

Luther mit mond erről? „Most már tudjuk, hol vannak a bűneink. A törvény a mi lelkiismeretünkre nehezíti, de Isten leveszi rólunk, és a Bárány vállaira helyezi azokat. Ha a bűnök rajtam fekdülnének, veszve volnék. Mert erős hatalom a bűn. De szól az Isten: tudom, hogy bűnöd elbírhatatlanul nehéz; azért hát lásd: levezem rólad, és az én Bárányomra helyezem. Te pedig hidd ezt, mert ha így teszel, szabad vagy a bűntől. Különb is a bűnnek csak két helye van: vagy a te nyakadon ül, vagy Krisztuson, az Isten Bárányán. Ha a te hátadon lovagol, akkor el vagy veszve, de ha Krisztuson van, szabad vagy, s üdvözülsz. Nos: válassz! Törvény és jog szerint a bűnnek rajtad kellene maradni, de Isten kegyelméből a Bárányra vetette. Különb is a bűn törvénykezni akarna velünk, végünk volna. Világos beszéd ez és hatalmas igé!”

Átszakította az eget. Isten Jézusban közel jött az elesett, sérült, bűnös világhoz. Átszakította az eget (Ézs 63,19b), alászállt az emberi élet poklaiba, ránk nézett, megszánt, megszólított, tanított Isten országáról, bemutatta az Atyát, magára vette bűneinket, betegségeinket, fájdalmainkat, egész átkos életünket és bűneinket jogos büntetését, a halált. Örök, teljes, tökéletes szeretettel vitte ezt véghez, így vont magához minket (Jer 31,3), szeretete kiáradt szívünkbe a Szentlélek által (Róm 5,5), meggyőzött bűnös, Isten nélküli állapotunkról, felbresztette bennünk a teljesség utáni olt-

hatatlan szomjúságot, élő vízzel megittott, amely örök életre buzgó víz forrásává lett bennünk (Jn 4,14b).

A megváltás tökéletes és örök. Böjt ötödik vasárnapjának neve Judica, az istentiszteletet bevezető 43. zsoltár után: „Ítéld meg, Istenem, ismerd meg ügyemet, és légy pártfogóm a hűtlen néppel szemben, ments meg az alattomos és álnok emberektől!” Böjt ideje és a nagyhét lehetőség arra, hogy átgondoljuk életünket, rendezzük viszonyunkat Istennel és emberekkel.

Az emberiség számtalan kísérletet tett arra, hogy megszabaduljon a szenvedéstől, betegségtől, rossz lelkiismerettől, bűntől. A választott nép megtisztulási, megújulási rituáléja nem embertől származott, Isten adta ezt az utat. Igénk összehasonlítja a korabeli, őszövétségi áldozatot azzal, amit Krisztus cselekedett. Hangsúlyozza, hogy Jézus „nagyobb és tökéletesebb sátoron át jelent meg”, az ő áldozata nem ismételtető, nincs is erre szükség, mivel „örök váltságot szerzett”.

Igénk üzenete ez: minden, ami Jézus megváltó halála előtt történt, csak előkép, felvezetés, időleges; amit pedig Krisztus engesztelő áldozatában kapunk, az tökéletes, örök, megbízható, végleges.

■ SZEVEÉNYI JÁNOS

Imádkozzunk! Drága Urunk, köszönjük az életet, a lehetet és mindent, amit tőled kaptunk. Köszönjük, hogy szeretetből teremtettél minket örök, teljes, normális, egészséges életre. Köszönjük, hogy a törés, a szakadás után eljöttél minket megváltani, kiváltani a bűn, halál és ördög hatalmából. Köszönjük ezen a vasárnapon is tökéletes áldozatodat, megváltó véredet, a bűnbocsánatot, a helyreállítást, gyógyulást. Áldjuk és magasztaljuk szent nevedet! Amen.

„A hogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.” (Jn 3,14–15)

Böjt 6. hetében, nagyhétben az *Útmutató* reggeli és ünnepi igéi az Úr Jézus szenvedéstörténetét tárják elélnk, ahol ő az alázas király, az új szövetség szerzője, a fájdalom embere, az élők és elhunytak üdvözítője. „Az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon, s életét adja váltságul sokakért.” (Mk 10,45; LK) *Palmarum*, virágvasárnap „az ünnepre érkező nagy sokaság meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembé jön, pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak...” (Jn 12,12–13; lásd Jel 7,9): Segíts, ments meg, üdvözíts! „Hozsánna Dávid Fiának! / Örökre áldott, ki eljött az Úr nevében, Izráel Királya, / Hozsánna a magasságban!” (GyLK 751) Pál ősi himnuszú idéz: „...emberként élt; megalázta magát, és engedelmes volt [...] a keresztaláig.” Mi is valljuk: „...Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.” (Fil 2,7–8.11) Betániában egy asszony: „...amikor ezt az olajat a testemre öntötte, a temetésemre készített elő.” (Mt 26,12) Jézus megvédte őt a tanítványok bántásától. Jóbhoz beszélt Isten a viharban, és ő felelt: „...most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.” (Jób 42,5–6) A pászka ünnepe előtt „a Sátán pedig bement Júdásba [...] Elment, és megbeszélte a főpapokkal és a templomország vezetőivel, hogyan adja őt a kezükre”. (Lk 22,3.4) Az Úr Jézus nagycsütörtök este vacsora közben megmosta tanítványai lábát: „...példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. [...] Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szerititek egymást.” (Jn 13,15.35) Isten a gótgóti keresztén új szövetséget kötött a világgal. „Emlékeztetés tette csodáit, kegyelmes és irgalmas az Úr.” (Zsolt 111,4) Pál az úrvacsora szerzetési igéit idézi, a szentségben maga Krisztus van jelen! Ezt cselekedjétek: „...valamennyiszor eszitek e kenyeret, és isszátok e poharat, az Úr halálát hirdessétek...” (1Kor 11,26) Nagypénteken nyilvánvaló lett Isten terve, és beteljesült a vezérige előképe: „Mert úgy szeretted Isten a világot, hogy egy szülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Jézus halálra adatott a bűnőkért! „Pilátus felíratot is készített, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. [...] Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: Elvégeztetett! És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.” (Jn 19,30) Luther tanítja: „Aki hiszi, hogy Megváltónk azért engedte magát keresztre szegezni, és drága vérért azért ontotta, hogy minden bűnünkől megtisztson, megigazítson és üdvözítsen, azé a bűnök bocsánata és az örök élet!” Pál a békéltetés szolgálatára hív: „Isten ugyan is [...] ránk bízta a békéltetés igéjét.” (2Kor 5,19) Péter nagyszombat temetői csendjében Jézus halálának s feltámadásának gyümölcséről tanít, hogy ő „Istenhez vezessen minket”. (1Pt 3,18) Számára mindenki él! „Mindennem vagy, Jézusom, / A halálban örök élet!” (EÉ 392,3) ■ GARAI ANDRÁS

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 13.)

Krisztus... példát adott nektek, hogy az ő nyomdokait kövessétek: mikor gyalázták, nem viszonzta a gyalázzást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél. 1Pt 2,21.23 (Jer 11,20; Mk 10,35–45; Zsid 5,7–9; Zsolt 102) Példamutatás. Az életben hányszor próbálkozunk vele! Példát mutatni embertársainknak, hogyan kellene tenni, mert meggyőződésünk, hogy mi tudjuk. Majd mi! De jön valaki, aki nem dicsekszik tetteivel, csak halkán, alázatosan teszi, amit tennie kell. Értünk! Így példát adva! Követed őt?

Hétfő (március 14.)

Jobb az Úrnál keresni oltalmat, mint emberben bízni. Zsolt 118,8 (Zsid 4,16; Ef 2,11–16; Jn 17,1–8) „Bízz bennem!” Hányszor és hányszor élünk vissza e szó jelentésével! A mai világ hajlamos bizalmi alapon manipulálni. Elhíthet, hogy jó lesz nekünk. Jó lesz, ha megvesszük, jó lesz, ha megesszük, jó lesz, ha elhisszük. Hiteget, csapdába ejtve ezzel bennünket, mert az ember sokszor bedől a jó reklámnak, a biztató szavaknak, a tökéletesen megkomponált hívásnak: gyere, bízz bennem! De a végén rá kell jönnünk, hogy a legnagyobb bizalmat annak érdemes adni, aki mindenkor véd, szeret, és oltalommal kínál meg bennünket.

Kedd (március 15.)

Ahogy a sas, röptetve a fészekalját, fiókái fölött repdes, úgy vette [az Úr a népét] kiterjesztett szárnyaira, evezőtollán hordozva őt. 5Móz 32,11 (Fil 4,7; Jób 19,21–27; Jn 17,9–19) Védelem, gondoskodás, féltés. Alapvetően meghatározó tulajdonságai egy szülőnek. Ösztönösen, gyengéden próbál minden veszélyhelyzetben helytállni, próbál minden szükséghelyzetben gondoskodni és minden bizonytalan megpróbáltatásban féltő szeretetével kísérni. Éppen úgy, ahogyan Isten is teszi népével. Ma is, mi is védelemre, gondoskodásra, féltésre szorulunk. Szükségünk van Isten védelmére, mert sokan támadnak ellenünk. Szükségünk van Isten gondoskodására, mert sokszor kerülünk szükséghelyzetbe, amelyből csak ő menthet meg. Sokszor kell, hogy féltsen, mert meggondolatlanul éljük életünket. De ő mindezt megteszi, atyai szeretetével véd, gondoskodik, és félt bennünket!

Szerda (március 16.)

Ezért tehát, amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel. Gal 6,10 (Péld 3,29; Zsid 9,11–15; Jn 17,20–26) Egyszer véget ér! Nem tudjuk, mikor, de egyszer véget ér! Az ember hajlamos pazarolni az időt! Pedig nem is tudja, mennyi van még belőle. De ma még van! Most még van időnk! Mire használjuk? Mit tettem az elmúlt időszakban? Talán megbántottam valakit? Talán rosszat szóltam? Talán nem szerettem eléggé? Talán elhamarkodottan döntöttem? Talán hibáztam, vagy mást hibáztattam? Mit tettem? A böjti út önvizsgálatra hív! A böjti út küld! Menj, tégy jót, míg van idő!

Csütörtök (március 17.)

Jézus Krisztus mondja: Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istentben, és higgyetek énbenem! Jn 14,1 (Zsolt 22,12; Jer 15,15–21; Mk 14,26–31) Nyugtalan-ság. Naponta sok-sok dolog miatt aggodalmaskodunk. Sokszor nem találunk kiutat életünk útvesztőiből. Sokszor nem tudjuk, mi legyen a következő lépés. Nem tudunk kihez fordulni szorult, kilátástalan helyzetünkben. De most maga Jézus lép oda hozzánk, és azt mondja: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek: higgyetek Istentben, és higgyetek énbenem!”

Péntek (március 18.)

Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, ilyen lesz az én igém is, amely számból kijön. Ézs 55,10–11a (Mk 4,20; Zsid 10,1.11–18; Mk 14,32–42) Vasárnapról vasárnapra hallgatjuk az igehirdetéseket. Napról napra olvassuk a Bibliát. Naponta többször is megszólítjuk Istent. Nyitott szemmel, nyitott füllel, nyitott szívvel tesszük-e mindezt? Vagy egyszerű rutinná, megszokássá silányul a hétköznapi rohanásban elmor-molt ima, a gyorsan előkapott útmutató ige? Van-e esélye meggyökerezni bennünk? Adunk-e időt, csendességet magunknak, hogy valóban megértsen, elgondolkoztasson, a hétköznapi életben is kísérjen bennünket Isten igéje? Ha igen, akkor valóban eléri rendelt célját! Igazán Krisztus-követővé válik az ember, aki nekünk küldetése hallgatni, továbbadni és élnie is Isten igéjét.

Szombat (március 19.)

Ha azonban valaki mint keresztény szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel. 1Pt 4,16 (Ézs 54,4a; Lk 18,31–43; Mk 14,43–52) Szégyen, szégyenkezés. Mennyien megvetnek bennünket, keresztényeket! Sokan vannak, akik nem is ismernek, mégis azt hiszik, hogy tudják, kik vagyunk, és jogot formálnak arra, hogy ne csak véleményét alkossanak, de véleményüket hangosan ki is nyilvánítsák. Rossz érzés, amikor az embert külsőleg ítélik meg, ráhúznak egyfajta sztereotípiát, és valójában nem tudják, mi van belül. Mennyire igazságtalan és kiszolgáltatott helyzet! Jézus is hányzor átéltte ezt! Megítélték, és végül elítélték. Nekünk nincs miért szégyenkeznünk, sokkal inkább dicsekedhetünk, hogy olyan Urunk van, aki szenved. Értünk szenved, és ha kell, velünk szenved, hogy életet adjon számunkra!

■ HORVÁTH-CSTÁRI BOGLÁRKA

KRÓNKA

Az Evangélikus Élet magazin kéthetente megjelenő hírlevele

E-mail: evélet@lutheran.hu • EvÉlet online: www.evangelikusélet.hu.
• Hirdetésfelvétel: hirdetes@evélet.hu. Előfizetés: kiado@lutheran.hu.
• Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA Mária (maria.balla@lutheran.hu). Főszerkesztő: T. PINTER KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: MÁTE TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com). Tervezőszerkesztő: SZABÓ DAVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu). Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518. Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN. Árúsítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál.
• INDEX 25 211, ISSN 2498-5309.

